MAINOS

Poliisin henkilötietoja ei pidä jakaa kevyin perustein

Kaikki me haluamme, että viranomaiset toimivat avoimesti. Suomalainen poliisi on kasvollinen ja tarvittaessa tunnistettavissa, mutta yksittäisen virkamiehen yksityisyyden piiriin kuuluvia tietoja ei pitäisi luovuttaa kenelle tahansa, milloin tahansa. Tämä on koko yhteiskunnan etu.

Nykytilanteessa nimikirjaotteet ovat pääsääntöisesti julkisia, eikä virkamiehellä ole oikeutta kieltää tietojensa luovuttamista. Käytännössä tämä on johtanut siihen, että tietoja on voitu hyödyntää epäasiallisesti esimerkiksi maalittamiseen. Maalittaminen voi olla uhkailua tai systemaattista häirintää ja väärän tiedon levittämistä verkossa. Usein se on myös näennäisen asiallista: loputtomia kanteluita ja valituksia, joiden tarkoitus on uuvuttaa kohde. Tällaisiin kanteluihin vastaaminen lisää työkuormaa ja on pois varsinaisten työtehtävien hoitamisesta.

Teknologia ja sosiaalinen media on tuonut paljon hyvää, ja kansalaisten oikeus saada tietoa on demokratiassa korvaamaton arvo. Oikeusjärjestelmää kuormittava ja viranomaisten työtä vaarantava yksityisyyden piiriin kuuluvien tietojen rajaton jakelu ei kuitenkaan tue demokratiaa, päinvastoin.

Yksi somepäivitys tai vääriin käsiin joutunut yhteystieto saattaa riittää ”koirapilliin viheltävälle” maalittajalle, joka haluaa kostaa poliisille tai esimerkiksi estää tutkintaa. Kun pelko uhkailusta kasvaa, osa virkamiehistä alkaa epäröidä – ja se on koko yhteiskunnan ongelma. Jos poliisi varoo hoitamasta tehtäviään, oikeusvaltion arki alkaa rapautua.

Suomen Poliisijärjestöjen Liitto SPJL esittää nimikirjalainsäädännön muuttamista niin, että yksittäisen virkamiehen nimikirjaotteen tilaajalla on oltava painavat perusteet tietopyynnölle. Nimikirjaotteeseen sisältyy tietoa virkamiehen koulutuksesta, kokemuksesta ja työtehtävistä, eikä tällaisiin tietoihin voi olla oikeutta vain yleisen mielenkiinnon vuoksi, saati haitantekotarkoituksessa.

Tällöin viranomaistoiminnan avoimuus säilyy, mutta turha riski poistuu. Näin suojellaan sekä virkamiestä että kansalaista, jonka oikeusturva rakentuu toimivan viranomaistyön varaan.

Teksti: Jonne Rinne Kuva: Katja Almgren

Spjl Suomen Poliisijärjestöjen Liitto